

Beste Toetsingscommissie vangnet Participatiewet/Geachte (-),

Bij de toetsing van de aanvullende informatie heeft u 2 procedurele bezwaren en 1 inhoudelijk bezwaar, wij gaan hieronder in op uw bezwaren.

1. Uw commissie geeft aan dat deze informatie afkomstig zou moeten zijn van het college van de betreffende gemeente.

Het is u bekend dat wij één uitvoeringsorganisatie hebben met een eigen bestuur (Drechtstedenbestuur en Drechtstraad), waaraan de gemeenten de taak van de uitvoering van de participatiewet hebben gedelegeerd. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling treedt voor de uitvoering van de Participatiewet in de plaats van de betrokken colleges (artikel 8c Participatiewet). De bepalingen rondom de vangnetuitkering zijn hiervan echter uitgezonderd. Omdat het dus noodzakelijk is dat de aanvraag door het college van de betreffende gemeente wordt gedaan, heeft de sociale dienst er samen met de gemeenten voor gezorgd dat u de aanvraag vangnet via de colleges ontvangt. Bij het verstrekken van de aanvullende informatie hebben wij aan uw commissie vooraf expliciet gevraagd of het ook noodzakelijk was om dit ook voor de aanvullende informatie te doen. Dit zou niet nodig zijn.

Naar aanleiding van uw meest recente reactie sturen wij de informatie, die is opgesteld door de sociale dienst, deze keer direct aan u toe.

2. Het is uw commissie niet duidelijk of alle aanvullende informatie ook bekend is bij de gemeenteraad.

Voor uw commissie is dit aanvullende informatie bij de aanvraag vangnetregeling 2019. Alle informatie die wij aan u verstrekken, is echter (veel uitgebreider) aanwezig in reguliere P&C producten aan de raad. Alle maatregelen om het tekort van de bijstand te reduceren zijn verwerkt in de begroting en worden gemonitord en bijgesteld a.d.h.v. twee bestuursrapportages en een jaarrekening, die door de raad worden besproken en vastgesteld. Voor het bestuur en de raad is dit dus geen aanvullende informatie.

Wij zullen in deze notitie aangeven in welke door de raad goedgekeurde P&C-producten de informatie is terug te vinden.

3. Het valt u op dat de aanvullende informatie voor de aanvraag 2018 grote gelijkens vertoont met 2019. U vindt dat onvoldoende duidelijk is welke afwegingen het college heeft gemaakt en welke nieuwe maatregelen noodzakelijk zijn om het aanhoudend tekort te reduceren.

Het klopt dat er een grote overeenkomst is met 2018. 2018 was een bijzonder succesvol jaar waarin de bijstand in de Drechtsteden daalde met 3,6% ten opzichte van 2,0% in 2017, terwijl in de begroting rekening was gehouden met een daling van 1% <zie jaarrekening GRD 2018>. De maatregelen die in 2018 zijn genomen: beperken instroom (max-ww samen met UWV, instroombeperking/handhaving bij de poort, ondersteuning vroegtijdig schoolverlaters, en actieve benadering kwetsbare jongeren via praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en samenwerking bureau leerplicht en voortijdig schoolverlaten), ontwikkelbedrijf Perspect en project statushouders en bemiddeling door de Sociale Dienst /Baanbrekend Drechtsteden, <zie jaarrekening 2018>, zijn dan ook onverkort doorgezet. Dit heeft ook geresulteerd in een reductie van het tekort ten opzichte van 2018.

In 2019 heeft de raad, mede op basis van de successen van het eerdere jaar en analyse van bijstand, besloten bestaande maatregelen (inclusief project statushouders € 1,2 miljoen) door te zetten. Tevens is, op basis van analyse bijstand/tekort, extra ingezet op de uitstroom van ouderen (50+) door extra begeleiding en op handhaving (€ 1 miljoen). Deze maatregelen zouden opnieuw moeten leiden tot een extra uitstroom tov landelijk gemiddelde, zoals voorspeld door CPB. Tevens is geconstateerd dat een aanzienlijk deel van het tekort veroorzaakt wordt door onvoldoende financiering vanuit het rijk. Ook hierop zijn acties met de raad afgesproken en zijn meerjarige effecten van de maatregelen op het tekort gepresenteerd <zie begroting 2019>

Aan de hand van twee bestuursrapportages en een jaarrekening, die door de raad zijn vastgesteld, is de raad geïnformeerd over de voortgang en effecten van de genomen maatregelen. Uit de jaarrekening 2019 blijkt dat de bijstand in 2019 met 3,3% is gedaald. Hierbij hadden de Drechtsteden en dus ook Dordrecht, beter gepresenteerd dan vergelijkbare gemeenten, zo blijkt uit landelijke benchmarks (Divosa). Daarnaast waren er eerste uitkomsten op de lobby/rechtszaken tegen het Rijk om te zorgen voor afdoende financiering. Het Rijk heeft, o.a. op basis van adviezen ROB en VNG, het macrobudget BUIG verhoogt, voor met name statushouders. Daarnaast was er de uitspraak van de Raad van Beroep op 1 juli 2019 waarin de minister van SZW in hoogste beroep veroordeeld werd om te zorgen voor afdoende vergoeding voor met name centrumgemeenten (zoals Dordrecht). De onderhandelingen over de vergoeding lopen nog.

In 2019 is ook de regionale visie sociaal domein vastgesteld en is op basis van goede resultaten besloten om de extra leerlijnen te ontwikkelen (Perspct) om mensen in de bijstand met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, verder te ontwikkelen naar regulier werk.

<Voor meer details zie eerdere antwoord op vragen en 1^e bestuursrapportage 2019, 2^e bestuursrapportage 2019 en jaarrekening 2019 GRD en regionale visie sociaal domein>

Tot slot

Wij hopen dat wij met deze aanvullende antwoorden uw extra vragen afdoende hebben beantwoord. Rest ons nog het maken van een kritische kanttekening, die wij al eerder telefonisch aan u kenbaar hebben gemaakt.

De vangnetregeling is een regeling waarbij gemeenten, op basis van onderlinge solidariteit, uit eigen middelen, gemeenten met grote tekorten op de BUIG, onderling compenseren. Het is hierbij logisch dat colleges van B&W, zoals die van Dordrecht, maatregelen nemen om tekorten te reduceren. In de wet is daarom geregeld dat de raad kennis moet nemen van de maatregelen, maar hiermee niet hoeft in te stemmen. Het college van B&W legt dus verantwoording af aan haar gemeenteraad. En het proces van tekortreductie is een lokale verantwoordelijkheid. Bij de toetsing door de commissie krijgen wij als college toch ernstig het gevoel dat wij verantwoording afleggen aan de Toetsingscommissie Vangnet en daarmee indirect aan de Minister van SZW. Dit lijkt ons om de volgende redenen niet de rol van de commissie of de minister van SZW. Allereerst wordt de vangnetregeling bekostigd o.b.v. solidariteit met andere gemeenten. Er ligt zodoende geen inhoudelijke of financiële verantwoordelijkheid bij de Minister van SZW, anders dan een systeemverantwoordelijkheid. Ten tweede lijkt u hiermee de controlerende rol van de gemeenteraad te onderschatten cq. te ondermijnen.

Het bevreemd ons daarom dat de eisen aan de verantwoording ieder jaar door de commissie en het ministerie lijken te worden aangescherpt zonder dat wij hierin als verantwoordelijke autonome gemeenten zijn gehoord. Zeker gezien het feit dat voor Dordrecht in 2019 juist sprake was van een reductie van het tekort.